

Mahaingurua

Marrazkilariaren abentura

Antton Olariaga

Bazen behin halako marrazkilari bat, rotuladoreak, lapitzak, goma, tintak eta pintzelak besapean hartu ondoren, letren basora abiatu zena.

Nahiz eta lehenbiziko maiuskula erraldoiak ederki asko izutu, ez zuen atzera egin, eta, tartetxo bat probetxatuz, puntu borobil baten gainean hartu zuen atsedean.

Halaxe hasi zen marrazkilariaren abentura.

* * *

Bostgarren karta, idazle batena

Hala ere ez da harritzekoa, hasierako gure marrazkilari hura puntu borobil haren gainean etzan zenean, ez dela harritzekoa diot, seko lo geratzea.

Gabon.

* * *

Mister editore jauna, agur t'erdi eta kaixo:

Agindu bezala, hemen dihoazkizu eskatutako marrazkiak. Ahalik eta mustrarik zabalena bidaltzen saiatu naiz, nahiz eta, kalitatearen aldetik, fotokopiatu ditudanak eskas samarrak izan.

Formato desberdinetakoak ikusiko dituzu. Baita teknika desberdinekin eginak ere: handienak, guatxe eta tintaz; txikienak, hori-hori eginda dauden horiek (aspaldikoak bait dira), akuarelaz.

Estilo-aldaketa handi samarra dagoela, zer esanik ez. Posibilitate eta aukera desberdinak ikusteko eta aztertzeko, hain zuzen.

Dena dela, proba konkretu bat egitea gustatuko litzaidake. Hor sobran izango duzuen ipuintxo bat, adibidez, bidaliko bazenidate, bai ongi, editore jauna! Ondoren, mahai gainean jarritako gauza konkretu batez hitz egiteko aukera izango genuke eta.

Posible balitz, abentura polit bat, klasiko horietakoa... Gauzarik errazena hori litzatekeelakoan nago. Dakizunez, ez bait dut inongo editorialekin gaur arte harremanak izateko posibilitaterik izan. Bai, hiru erakusketa dezente egin ditut —bi figuratibo eta bat abstraktuarena—, baina honako hau desberdina izango delakoan nago.

A! Ia ahaztu egin dut. Datorren hilean, oporrak direla eta, kanpoan izango naizenez gero, ipuina irailaren lehendabiziko astean bidaltzea eskertuko nizuke. Publizitate-lan bat amaitu bezain laster zurearekin sartuko nintzateke *a sacco*.

Uda ona pasa dezazuela.

Barka atrebentziarengatik.

* * *

Kaixo, Picasso:

Zure telefonoaren zenbakiaren atzetik bi egun ibili ondoren, sekretariak "ez du telefonorik" esan didanean, makinan jarri naiz, nahiz eta iraileko bigarren astean sartuak izan.

Marrazkiak gure esperto-taldearen eskutan utzi ditut, eta, beren txostena jaso ondoren, azkar bezain laster bidaltzen dizut ipuintxo hau. Ahalik eta azkarren ilustratzeko, noski. Denbora bait da, beti bezala, gure etsairik amorratuena.

Ipuina "Saltxitxa" sailerako da (hor bidaltzen dizut pare bat ale) eta estilo honetan argitaratuko dugu. Dena dela, jasotako marrazkiak ikusiz, begira espertoen azterketak dioena.

Zure marrazkiei irakurgaitasuna falta zaic. Haurrak argi eta garbi jakin behar bait du zertaz doan roiloa. Testua behin eta berriaz irakurri ondoren, ikusmira pertsonal batetik enfokatu behar duzu. Baina inoiz, inola, inondik ere ez haurra imitatu marrazki-estiloan. Bere kuriositatea sortu, esnatu behar duzu (talde-dinamikaren posibilitatea zabalik utziz). Haurrak, zure marrazkien bidez, ingurua hobeto ulertzera heldu behar du. Zure lana komunikabide bihurtuko bait da. Zubi eta trenbide. Medio teknikoen aldetik, egokiena erabili (nahiz eta oraingo hau zuri-beltzez egin behar duzun: presupostu-kontua). Ez sorpresa baztertu, mesedez.

Hortik aparte, askatasun osoz joka.

Irudimena zure eskuetara pasa.

Eta betikoa: denboraren eta inprentaren menpe gaudenez gero, ea datorren asterako sorpresatxoa ematen diguzun.

* * *

Kaixo, artista:

Asmatu duk. Noski harritu nintzela hire marrazkiak editorialera bidali aurretik jaso nituenean. Ipuina nahikoa polita duk, testu aldetik. Bazeukak bere enkanto literarioa inkluso. Baina marrazkiarena, beste kontu bat duk.

Esaten duan bezala, hamar urtez ikastolan klaseak ematen ibili izanak zerbait esateko deretxoa ematen zidak.

Hi, ipuinak haurrentzat direla. Eta haurra animalia sentsiblea duk. Hor zegok koxka. Hire irudiek sentsibilitateari zuzenduak joan behar diate; gehiago oraindik, bere mundu inkontzienteari zuzenduak. Mundu horretan bait dago aberastasun, fantasia, gozatzeta eta disfrute guztia. Inkontzientean. Hizkuntza —marrazkiaren hizkuntza— dominatzen duenean, haurrari plazerraren atea zabalduko zaiok. Hire marrazkiak apaingarri hutsak dituk. Eta ez. Ez dela hori. Barne-mezua —istorioarena— harrapatzen ez duan bitartean, jai, txikito. Marrazkia konplementarioa bai, baina adorno dotorea ez. Hortik etorriko zaiok pertsuasio-indar guztia eta.

Liburu barruan, haurrak jolas bezala hartzen duen liburu horretan, istorio bakarra zegok. Bakarra. Esanak eta erakutsiak osatzen dutena. Esanak eta erakutsiak.

Nori kontatzen dioan istorio bisuala pentsatzen al duk, txikito? Ze urte dizkik hire irakurleak? Bederatziren bat? Jubilatua duk? Eta beste gauza: denbora irudietan. Testuan ederki asko zegok neurtua. Eta hi zer? kamara lentan?

Dena txarra ez duk izango, eta aitortu behar diat zuri-beltzez lortutako efektuak, sakontasuna eta formen aberastasuna bikainak direla. Hire publizitate-urteak nabari dituk.

Barka roiloa, baina aukera hik eman didak.

Deitu betiko telefonora datorren asteburuan.

Ez adiorik, ikimilikiliklik.

Joxe

P.D.

Haurrak, adin horretan, zergatik? eta nola? galdetzen dik. Hik, gutxienez, galdera hauei erantzun. Edo berdinak bueltatu. Hire lana esportablea duk, baina gaur egun Alemanian kontorno-linea erabat baztertutik zegok, eta karikatúra-estiloa (nahiz eta antipedagogikoa izan) modan jarri duk. Entera hadi.

* * *

Mister editore jauna:

Gabonetarako kaleratzea posible izan ez denez,... patxada gehiagorekin hartu dut lana eta beste marrazki hauek bidaltzea erabaki dut, egokiak izango direlakoan.

Argi ikusi dut jugada. Kosta zait, egia esan. Hainbeste denbora pasa dut ipuin barruan sartu eta atera ezinik. Testuan dago klabea. Baina beldur naiz ez ote naizen testuaren pedagogo, psikologo eta pediatria bihurtu. Beste hitz batzutan: marrazkilari testologo, testogogo, testiatria eta abar bihurtu.

Baina lana itxurosoa delakoan nago. Ez dut espertorik ondoan, baina intuizioz, irudimenez eta jolastuz (dibertituz) lan egiten saiatu naiz. Ze arraio!

Dena dela, badirudi inor ez dela problema txiki batetaz jabe-tzen. Beharbada publizitate- eta diseinu-mundutik datorren obse-sioa izango da, baina... zera: maketagitza.

Testuaren eta irudiaren dibortzio ezkondua eta guzti hori ongi dago, baina begia, begia da. Pertzepzio bisuala, ez al duzu uste aurretik eta lehendabizi doan asunto bat dela? Begia segituan kon-turutzen bait da liburu barruko elementuen banaketaz. Masa eta zuriguneetatik hasi eta letra-tipo eta koloreen garbitasunarekin ja-rraituz. Oreka bai, baina. Baita hutsuneena ere.

Diseinu on batek zer? Nork? Nola?

Irakurketa (testuarena) klabea da. Baina marrazkiak ere iraku-ri egiten dira. Eta mezuak ordenatu, eta txukun ordenatu behar dira.

Merezi duela uste dut, nahiz eta tirada hain eskasa izan.

Por zierto: tirada dela eta, zer da idazlearekin banatu behar dudana ehuneko hamar hori? Diruaz ez dugu gehiegi hitz egin, baina aurreko gutunean aipatzen zenuen kontratuarena, tratatu behar dugu horra joaten naizenean (Ez dakit noiz, ez bait dut kotxerik).

Hortaz, erantzunaren zain nauzu.

Merezi duen abenturan sartu garela uste dut.

Ez adio.

Zer erremedio

eta abar...

A. O.